SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, Located
in all Principle Cities of the
United States.
SANDARA
814 W. 33rd Street, Chicago, Ill.
Calumet 6191

METAI XXII — PENKTADIENIS, VASARIO-(FEBRUARY) 1 D., 1935 M. — No. 5

BRUOŽAI

Rašo V. G.

Vasario 16 d. ir Klaipėda
Sovietų armija — 940,000
Pakeitė savo melodiją
Lietuvos gintaras užsieny.

Šių metų Vasario 16 dienos minėjimas turėtų būt pašvęstas daugiausia Klaipėdos reikalams. Visose Amerikos lietuvių kolonijose ne tik reiktų priimti rezoliucijas, kad tas kraštas buvo musų nuo senų senovės, bet taipgi turėtumem išrinkti specialius komitetus, kurie rūpintūsi Klaipėda.

Visoj Amerikoj reiktų sudaryti centralinis komitetas, kurio uždavinys būt kovoti su vokiška propaganda ir ginti Lietuvos teises. Mūsų parama gali daug reikšti, jei tik išnaudosim nors dalį tų įrankių, kuriuos mes turime.

* * *

Sovietų Rusija nutarė padidinti savo kariuomenę 340,000 žmonių ir dabar turės 940,000 nuolatinės armijos. Jos užlaikymui bus išleista 6.500,000.00 rublių.

Rusija, matyt, stropiai rengiasi prie karo ir stiprina savo pasienius. Pirmiausia, ji bando apsisaugoti nuo Japonijos, o paskiau nuo vokiečių — lenkų kombinacijos. Nelengvas tai dalykas, bet ką padarysi, jei aplinkybės verčia gintis iš dviejų pusių.

* * *

Tautiška šeimyna privalo arčiau susiglausti; geriau susiorganizuoti ir parodyti platesnį veikimą. Nepaisant kaip toli viens nuo kito gyvenam, mes vis tiek esame surišti dvasia ir kūnu. Mūsų idėjos, troškimai ir tikslas vienodi; mūsų keliai tie patys.

Idėjinis ryšys yra tiek stiprus, kad jo negalėjo nutraukti jokie pašaliniai spaudimai ar atakos. Todėl sandariečiai ir visi tautinio nusistatymo lietuviai dabar turi išplėsti ir sustiprinti savo bendrą akciją išeivijos gerovei.

* * *

Pereitam sekmadieny Sandaros svetainėj įvyko metinė SLA 6-to apskričio konferencija, kurioj dalyvavo virš 60 atstovų. Buvo daug kalbėta, svarstyta ir diskusuota įvairiais organizacijos klausimais.

Keli socialistų veikėjai iškėlė naują ir labai drąsų sumanymą — pasmerkti tą spaudą, kuri drįsta kritikuoti dabartinę Pildomą Tarybą. Šis įnešimas tapo numestas į gurbą ir didžiuma delegatų griežtai pasipriešino diktaturos įvedimui.

Keista, kad tie patys žmonės, kurie pirmiau savo trukšmais buvo išjudinę net visą peklą, dabar atsidurę valdžioj, bando kitiem įvesti cenzurą.

* * *

Suvienytų Valstijų Senatas atmetė pasiūlymą, kad ši šalis įstotų į Tarptautinį Teismą Haagoj. Amerika, matyt, nori buti nepriklausoma nuo Europos.

Bet toksai šalinimąsis nuo tų įstaigų, kurios palaiko taiką nėra girtinas dalykas. Tarptautinis Teismas, kurio krikšto tėvu yra amerikietis Elihu Root, jau nemažai pasitarnavo žmonijai. Jis išnešė daug nuosprendžių, išrišo nemažai ginčių, kurie but privedę prie karo.

Dabar, Vokietijai skubiai besiginkluojant, kyla naujas pavojus taikai. Amerikos prisidėjimas prie minėto teismo butų sumažinęs militaristų karštį.

* * *

Lietuvos gintaras garsus visam pasauly. Kuomet Chicagoj buvo atdara lietuvių rankdarbių paroda, tai populiariškiausiu joj dalyku buvo gintaras.

Iš laikraščių tenka patirti, jog gintaru užsiinteresavo ir Brazilija. Kelios firmos jau užsisakė Kaune to "šiaurės aukso".

Kuomet lietuviai geriau pramoks prekiauti, tai savo išdirbinių jie nespės gabenti užsienin.

Žinios iš Lietuvos

PIRMAS PAŠTAS LIETUVOJE

Dabar mums paštai atrodo visai paprastas dalykas. Per kelias dienas gali lengvai susisiekti su žymia pasaulio dalimi. Tačiau prieš kelis šimtmečius paštu nau dodavosi tik karaliai ir kiti valdininkai. Ir Lietuvoje regulerus pašto susisiekimas įvestas paskutinio Jogailaičio laikais, 1548 -1572 metais.

Jo motina, karalienė našlė Bona, mirė 1557 m. Italijoje. Kad iš minių išgauti brangų palikimą, Jogailiečiams teko dažnai siuntinėti laiškus, nurodymus ir reikalavimus. Karaliaus liepiamas, Lietuvoje pirmą nuolatinį paštą įtaisė italas Prosperis Provnu. Karalius jį išlaikė savo lėšomis ir jis vadinos karališkuoju paštu. Jis jungė Krokuvą su Venecija, o kai Karalius išvykdavo į Vilnių, tai ir Lietuvą su Italija.

Ligi šių laikų archyvuose išliko pašto kurjerų-vežiotojų sąrašai, išlaidų sąskaitos ir laiškai. Kurjeris išvykdavo iš Krokuvos rinkos sekmadienį; trečiadienį jis nakvodavo Vienoje (Austrijoje) ir tik kitą antradienį pasiekdavo kelionės tikslą, pakeliui prasilenkdavo su kitu laiškanešiu iš Venecijos.

Lietuvon paštą vežiodavo iš Krokuvos kas trečiadienis ir įteikdavo jį karaliui Zigmuntui, savaitę kelionėje sugaišus. Šis pirmas nuolatinis Lietuvos susisiekimas paštu su užsieniais vadinosi "karališkas itališkai-lietuviškas paštas". Šiaip Lietuvos gyventojai nuolatiniu pašto susisiekimu pradėjo naudotis jau žymiai vėliau. Gi dabar, nors dar nė tobulai, paštų tinklas jau plačiai išsiskleidęs visoje Lietuvoje.

ATGIJA LIETUVIŠKA MUZIKA.

Senovėje lietuviai turėjo sukūrę ne tik savo dainas, pasakas patarles, bet plačiai garsėjo savo skambiais, originaliais muzikos instrumentais. Visur buvo gursūs lietuviškos muzikos ragai, kanklės, skudučiai ir tt. Kitų muzikos instrumentų lietuviai nevartojo. Tačiau juo toliau, juo labiau pradėjo lietuviški muzikos instrumentai nykti. Jų vietas užėmė įvairūs iš svietur atgabenti instrumentai. Drauge su tuo, Lietuvoje atsirado ir sve timtautiška muzika, kuri pamažu jau buvo išstumusi kankles, ragus ir skudučius. Labiausiai iš visų išsilaikė kanklių muzika.

Atgavus Lietuvos nepriklausomybę, buvo imtasi gaivinti lietuvišką muziką. Daug kur įsisteigė kanklininkų ir skudutininkų būreliai. Į juos daugiausiai įtraukta jaunuomenė. Šie būreliai jau išsiplėtė visame krašte. Jie turi kanklių ir skudučių orchestrėlius. Per didesnius vakarus, ar tautinių švenčių minėjimus, greta chorų, dalyvauja ir tautinės muzikos orchestrėliai. Žmonėms tai labai patinka ir daro gilaus įspudžio, nes lietuviška muzika artima kiekvieno lietuvio dvasiai ir širdžiai.

Tautinės muzikos atgaivinimo darbą ypač smarkiai varo mokytojai ir jaunimo organizacijos. Žmonės nepalieka kurti, o jaunuomenė noriai stoja šio darbo talkon. Kanklėms ir skudučiams gaminti yra įsisteigusių atskirų dirbtuvių. Jie yra nesudėtingi instrumentai. Tautinės muzikos gaivintojai ir patys pa tys sau instrumentus pasidaro.

DR. ŠREIBERIS, ŽYGAUDAS IR VALGANAS PATRAUKTI ATSAKOMYBĖN

Klaipėda, Elta. Šiaulių apygardos tardytojo Liudžiaus 1935 m. sausio 2 d. nutarimu, buvęs Klaipėdos krašto direktorijos pirmininkas Šreiberis ir buvę direktorijos nariai Valganas ir Žygaudas šių metų sausio 5 d., patraukti tardyman kaltinamaisiais. Jiems pateikti kaltinimai pagal tautai ir valstybei saugoti įstatymą Kaltinamiesiems paskirta tardomoji priemonė — ypatinga policijos priežiura jų gyvenamose vietose.

1935 M. KAUNE BUS PASAULINIS LIETUVIŲ KONGRESAS.

Vasario pabaigoje Draugijos užsienio lietuviams remti pirmininkas adv. Rap. Skipitis vyksta trims mėnesiams į Jungtines Amerikos Valstijas. Jo kelionės tikslas yra susipažinti su lietuvių kolonijomis Jungtinėse Valstijose ir galutinai susitarti dėl pasaulinio lietuvių kongreso, kurį manoma sušaukti Kaune 1935 m., rugpiučio pabaigoje.

VAIKŲ VEŽIMĖLY KIAULIENA IR TAUKAI

Reikia tik stebėtis, kokių būdų žmonės sugalvoja parsigabenti maisto iš Panemunės į Tilžę.

Štai viena tilžietė per tiltą iš Panemunės grįžo vežina vaikų vežimėliu. Vokiečių muitininkams labai parūpo pažiurėti, ar vaikutis tokiame smarkiame šaltyje vežimėlyje nesušalo... Bet šitas apžiurėjimas motiną labai išgąsdino. Ir kaip muitininkai nustebo, kad vežimėlyje nebuvo jokio kūdikio. Jo vietoje, minkštuose pataluose, gulėjo didelis indas su 16 svarų kiaulienos, taukų, sviesto, kumpių ir kiaušinių. Už šį šmugelį, aišku, moteris skaudžiai atsakys. Tą pačią dieną vienas muitininkas prie tilto pastebėjo nuostabų dalyką: kaž kokia tilžietė į Panemunę išėjo laiba, o po kurio laiko grįžo nepaprastai atsipenėjusi ir stora. Kadangi reikalas pasirodė įtartinas, muitininkas pradėjo apkratinėti nutukusią moterį. Ir štai pasirodė, kad moteris po rūbais ant pilvo buvo užsirišusi smarkiai suplotą, bet vis delto nemažą žąsį... Dešimties svarų netekusi moteris patraukta teismo atsakomybėn.

— Vokiečiai visiškai neperka lietuviškų žąsų, kurių Lietuvoje šiemet yra gana daug. Bet Vokietijos pasienio gyventojai visokiais būdais veržiasi į Lietuvos pusę nusipirkti žąsienos ir kitų mėsos gaminių. Kadangi Kybartų, Tilžės, Širvintos muitinės nepraleidžia Vokietijos piliečių su Lietuvos pusėje pirktais produktais, tai Naumiesty, Kybartuose ir kituose pasienio punktuose įsisteigė daug valgyklų, kuriose iš anos pusės atėję vokiečių piliečiai valgo žąsieną. Tokiu būdu žąsų kontrobanda eina pilve ir vokiečių pasienio smogikai su tuo nieko negali padaryti.

KLAIPĖDOS SUSIJUNGIMO SU LIETUVA SUKAKTUVIŲ MINĖJIMAS

Jau sukako lygiai 12 metų, kai atvaduotas kraštas ir prijungtas prie Lietuvos. Ta proga buvo surengtas Klaipėdos atvadavimo minėjimas rotušėje.

Burmistras p. Merkys laikė paskaitą apie Klaipėdos atvadavimą. P. Merkys sako, kad dabar nėra lietuvio, kuris neminėtų Klaipėdos, kuris negirdėtų minint spaudos ar kitur Klaipėdos. Jau sukako 12 metų, kai Klaipėda yra integraline Lietuvos valstybės dalimi.

700 metų Klaipėdos kr. valdė vokiečiai. Tačiau lietuvių tautinio gajumo ir atsparumo neįveikė vokiečių kultūra ir administracija. Kraštas liko lietuviškas ir laukė, kada galės tapti vienin gu Lietuvos kūnu. Kilus tautų apsisprendimo idėjai, kilo klausimas ir apie Lietuvos suvienijimą.

Taikos konferencijoj buvo konstantuota, kad Klaipėdos kr., kaip lietuvių gyvenamas, turi grįžti nepriklausomai Lietuvos valstybei. Bet mūsų pietų kaimynas pradėjo varyti akciją, kad verčiau Klaipėdą skirtina Lenkams, o ne Lietuvai. Ir Lenkų delegacija Taikos konferencija kliudė Lietuvai, tačiau Prancūzijos atstovas Klemenso Taikos konferencijoje pripažino raštu, kad Klaipėdos kraštas turi atitekti Lietuvai.

Mūsų visuomenė Klaipėdos atžvilgiu negali atsidėti ant vyriausybės ir būti tik liudininkais vyriausybės žygių. Nematyt didelio Did. Lietuvos visuomenės bendradarbiavimo su Klaipėdos kraštu. Nėra dvasinio susiliejimo.

Klaipėdoje įsigalėjęs vokiškas galvojimas, pas mus slaviškas. Tuos skirtumus turim išlyginti. Tai siekdami mes turime tobulinti visas savo gyvenimo sritis ir tai bus vienas etapų susiartinti su Klaipėdos kraštu.

IŠ LENKŲ KONSTITUCIJOS IŠBRAUKTAS ŽODIS "RESPUBLIKA"

Varšuva, Elta. — Lenkijos senatas priėmė naujos konstitucijos projektą. Iš konstitucijos išbrauktas žodis "respublika". Bendros piliečių teisės suvaržytos. Proporcingas atstovavimas panakintas.

Labai teisingai pasielgta. Jeigu šalis yra valdoma dekretais, vieno žmogaus įsakymais, liaudis balso neturi, nėra reikalo tą kraštą vadinti respublika. Šį lenkų "pavyzdį" turėtų pasekti ir kitos diktatorių valdomos šalys.

MIRĖ K. ŠNUOLIS

Gauta nemaloni žinia iš Detroito — Sausio 27 dieną mirė mūsų draugas, sandarietis K. Šnuolis, savu laiku buvęs žymus visuomenės darbuotojas, spausdinto žodžio uolus platintojas.

Sandariečiai liudi netekę savo gero draugo ir reiškia gilios užuojautos velionio giminėms.

Tikim, jog vietos veikėjai. jo draugai paršays plačiau apie velionį ir jo darbus.

Lai būna lengva tau drauge šios šalies žemelė.

SANDARA

MASARYKAS APIE DEMOKRATIJĄ IR SPAUDOS LAISVĘ

Čekoslovakijoj bus švenčiama prezidento T. Masaryko 85 metų amžiaus sukaktis. Paskutiniuoju laiku prezidentas Masarykas tiek pasveiko, kad vėl reguliariškai dirba savo tiesioginį darbą ir tęsia toliau mokslinius darbus.

Šiomis dienomis Prahoje išeina Emilio Liudviko knyga "Dvasia ir veikla", kurioje Liudvikas įdėjo savo pasikalbėjimus su Masaryku ir supažindina skaitytojus su Masaryko filosofiškomis politinėmis pažiuromis.

T. Masarykas šitaip atsiliepia apie demokratiją:

"Demokratija yra dar jauna. Senasis režimas vystėsi tūkstančius metų, naujoji gi demokratija gyvuoja tik nuo Prancūzijos ir Amerikos revoliucijų laikų. Todėl ji dar nevisai tobula.

Bet ateitis jai priklauso. Demokratija yra ne viešpatavimas, o valdymas. Demokratija nėra vien politika, bet ir pasaulėžiura, pagal kurią kiekvienas pilietis, kaipo asmenybė, gerbia kitą asmenybę. Demokratija yra teisingumas.

Demokratijos svarbiausias požymis: visuomeningumas, atvirumas, dora, jokių slaptų intrigų. Demokratijoje kiekvienas pilietis turi būti susipažinęs su visuomeniniais sumanymais ir turi jais domėtis.

Todėl demokratija gerbia spaudos laisvę. Be spaudos laisvės negali būti tikro visuomeniškumo ir demokratijos.

KAIP SOVIETAI STIPRINA VLADIVOSTOKĄ

"China Weekly Review" rašo smulkiau apie Vladivostoko sustiprinimą. Senieji Vladivostoko sutvirtinimai jau 1922 metais pripažinti netinkamais ir išardyti. Bet 1929 m. prasidėjęs naujas miesto tvirtinimas, žinoma, darant viską labai slaptai. Į tvirtovių rajoną neįleidžiamas nė vienas užsienietis. Abi miesto dalis jungia: požeminis tunelis, kuris skirtas kariniams tikslams. Dabar statomos linijos ir net gatvėse statomos geležinkelio linijos kariniams reikalams. 20 mylių atstu nuo miesto, aplink visą miestą, statomos naujos kareivinės ir aerodromai, kurie sąmojingai užmaskuojami.

Jūros apsauga: minininkų ir povandeninių laivų skaičius žymiai padidėjęs. Greta šių grynai pasiruošimų, Sovietai stengiasi įsistiprinti ir ekonomiškai Ramojo vandenyno pakrantėje. Maisto trūkumai Vladivostoke jau nebejausti. Visa tai rodo, kad Sovietai Vladivostoką nori išlaikyti sau bet kokia kaina.

VOKIETIJA IR LENKIJA — RYTŲ PAKTO GARBĖS NARIAI

Paryžius. — "Echo de Paris" užsienių politikos korespondentas, ryšium su prancūzų užsienių reikalų ministerio Lavalio pasikalbėjimu su užsienių reikalų ministeriu Bekų, praneša, kad Lavalis numato pakviesti Vokietiją ir Lenkiją būti Rytų pakto garbės nariais. Tokiu atvėju tos dvi valstybės pasiimtų tik tas prievoles ir teises, kurios neišeina iš Kelloggo pakto ribų.

Vokiečių Nacių Spauda Užginčija Savo Žygius

NACIAI TVIRTINA, KAD JIE JOKIŲ KARO ŽYGIŲ NERUOŠIĄ PRIEŠ SAVO KAIMYNUS.

Berlynas. Elta. — Jau prieš kelias dienas "Voelkische Beobachter" ir Karaliaučiaus spaudos paskelbtą žinią apie tariamą "kariuomenės koncentravimą Klaipėdos krašte" sausio 18 d. sensacingu būdu kartoja ir "Berliner Tageblatt". Ta pačia proga laikraštis skelbia ir oficialaus italų "Giornale d'Italia" neramius išsireiškimus "apie naują vokiečių užsienių politikos aktyvumą, kuriame pasireiškia pangermaniškų jausmų prasiveržimas". Ta politika, kaip rašė "Giornale d'Italija", "gali privesti prie pretenzijų į sritis, kurios šiandien yra už Vokietijos sienų". Tos žinios privertė "Berliner Tageblatt" vyriausią redaktorių Šeferį parašyti ypatingai įsidėmėtiną komentarą.

Šeferis, tarp kitko, rašo: "Mes jau nurodėme, kad paskutinę savaitę prieš balsavimo dieną Vokietijos pasieniuose pasireiškė įvairių neramumų. Austrai bijo jo įsibriovimo, kuriam ištikrųjų nebuvo nė mažiausio ženklo. Mes parašėme smulkiau del užsiminimo, kurį mes paskelbėme taip pat apie kai kuriuos lietuvių veiksmus. Tie veiksmai yra kariuomenės koncentravimas Klaipėdos krašte ir balsavimo savaitę įvykęs pašaukimas dviejų metų atsarginių, tartum iš vokiečių pusės būtų pasikėsinimų ar būtų rengiama pasikėsinimų prieš Klaipėdos kraštą. Kas tiems veiksmams vadovauja ar kieno jie paskatinti, mes nežinome. Tačiau mes esame nustebę ir apgailėstaujame, kad Romoje mušama į tą pačią kirtimo vietą ir iš nieko daroma įtarimų".

Straipsnio autorius toliau tvirtina: "Jei Italija, kaip ji tvirtina, tikrai skiria reikšmės, kad Vokietija prie to pakto (Romos pakto) prisidėtų, tai sunku įsivaizduoti ką nors dar labiau nevykusio, negu tokios atakos prieš Vokietiją, kokios buvo "Giornale d'Italia".

Musų žiniomis, kariuomenės ir pagelbinių organizacijų skaičiaus žymus padidėjimas Rytprūsiuose, taip pat jų judėsiai kelia Lietuvoje suprantamo narimo, ypatingai, atsižvelgiant į aštrią prieš Lietuvą nukreiptą propagandą vokiečių spaudoje. Kariuomenės koncentravimo iš Lietuvos pusės nėra. Atsargumo priemonės neišeina iš normalių ribų. 1907 ir 1908 metų atsarginiai pašaukti keturių savaičių laikui karinio apmokymo pakartoti, kas įeina į paprastą karinio parengimo programą.

KĄ NACIAI DARYS SU SAVO PRIEŠAIS SAARE

"Sunday Ekspress" bendradarbis kalbėjosi su Saaro pramonės "karalium" H. Rochlingu apie tai, ką naciai darys su savo priešais Saare. Rochlingas yra Saaro didžiųjč geležies liejyklų savininkas ir Saaro "vokiečių fronto" vadas, lygiai taipogi Hitlerio patikimas vyras. Todėl jis labai gerai žino nacių planus Saare. Jis paaiškinęs, kad visus Saro krašto bedarbius įskaitysiąs į obligatorišką darbo grupę, kurioj tilpsią apie 40,00 žmonių. Jiems būsią duota dirbti statybos darbai. Vyriausybė tuoj pradėsianti didelę statybos programą. Per 10 metų būsią pastatyta apie 100,000 namų. Jau prieš kurį laiką naciai pranešę, kad Sare jie neįrengsią koncentracijos stovyklų. Bet paskutinėmis dienomis jie savo šį sprendimą atmetę.

Rochlingas anglų žurnalistui pasakęs visai atvirai, kad dalį Saro komunistų patupdysąi koncentracijos stovyklose. Ten jie būsią paversti "garbingais piliečiais". Iš 800 dabartinių policininkų 200 būsią paleisti kaip neištikimi. Dalį iškelsią į Voketiją, nes Saare tiek policininkų nėsa rekalinga.

Vyriausiems socialistų ir komunistų vadams siūloma netrunkant apleisti Saarą. Jie gali važiuoti į SSSR, jeigu tik ten juos priims, — aiškina Rochlingas. "Saare turės palikti apie 3,000 ir kitų vokiečių emigrantų. Jie yra valstybės priešai, kurie išbėgo į Saarą, kai naciai paėmė valdžią. Jie būtinai turi sprukti į Prancūziją, ar į kitą kurią užsienio valstybę. Naujasis Saaras nė vieno iš jų nepageidauja".

Toliau Rochlingas pasisakė ir dėl žydų. Naciai su jais, esą, elgsis labai korektiškai. Bet ir dabar jau 400 žydų iš Saaro išvažiavę. Jų tarpe esą advokatų, kuriem Saare šiaip ar taip nebebūtų ko veikti. Išvažiavę ir daugelis žydų pirklių. Kiti žydai — gydytojai, smulkūs prekybininkai ir kitų profesijų nariai galėsią ramiai Saare tęsti savo gyvenimą. Būsiąs Saare net vienas teisėjas žydas, kuris jau dabar toje srityje dirba.

Be to, Rochlingas pasisakė ir apie jungtinės opozicijos likimą. "Mes esame pasižadėję šiem žmonėm nedaryti nieko blogo, bet mes nesam pasižadėję su jais palaikyti gerų santykių", — pabrėžęs Rochlingas. Jie bus izoliuoti. Nė vienas nenorės su jais turėti jokių reikalų. Su jais bus elgiamasi, kaip su tais žmonėmis, kurie serga pavojinga limpama liga. Civilinių valdininkų skaičius tuoj būsiąs sumažintas. Iki šiol Saare buvę civilinių valdininkų 3,000. Iš jų liksią tik 300. Hitleris į Saarą atvyksiąs gegužės mėnesį.

Sudarytas jau sutikimo planas. Hitleris sustosią Sarburkeno aerodrome, nes tai esanti vienintelė vieta, kur galį susirinkti 400,000 žmonių. Sąrysy su tuo per Saaro upę būsiąs pastatytas naujas tiltas, kad didelės žmonių minios galėtų patekti į aerodromą.

Toliau Rochlingas pareiškęs, kad Saro komisijos pirmininkas Noksas išvyksiąs labai patylom. Niekas į jį nekreipsiąs mažiausio dėmesio nei gatvėje, nei geležinkelio stotyje.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
Published Every Friday by
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE

Editorial Office:
814 West 33rd St., Chicago Telephone Calumet 6191

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year $2.00
In Canada and All Foreign Countries per year $3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra Sąvaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 814 West 33rd Street Chicago, Illinois.

UŽSISAKYMO KAINA:
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų —vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos Lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius Demokratybės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvelgiant į tautos ateitį—pastangos priaugančiąją lietuvių kartą **—jaunuomenę, išauklėti sveiką, apšviestą ir tautiškai susipratusią.**

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais—Mesto Vilniaus Nenurimsim.

IŠ KUR LIETUVA GALI TIKĖTIS PAGALBOS KLAIPĖDOJ?

Vokiečių triukšmavimai del Klaipėdos vis didėja. Nelabai seniai jie apskundė Lietuvą penkiom didžiosiom valstybėm — Anglijai, Prancūzijai, Italijai ir Japonijai, kurios pasirašė po Klaipėdos konvencija. Skunde išvardinami Lietuvos "prasižengimai", kurių svarbiausias tas, buk Lietuva sumynusi Klaipėdos gyventojų demokratines teises ir atėmusi jiem laisvę savistoviai valdytis.

Tokie argumentai iš Hitlerio sekėjų pusės atrodo gana keistai. Nazistai juk patys nepakenčia demokratijos ir ją senai nukryžiavo, bet Klaipėdoj reikalauja, kad demokratija butų įvykinta. Tokia agitacija jie bando patraukti svetimų simpatiją ir paskleisti nuomonę buk Lietuva esanti skriaudėja vietinių gyventojų.

Bet kaip į tą vokiečių politiką reaguoja didžiosios valstybės? Pereitoj sekmadienio laidoj "New York Times" patalpino keletą straipsnių, kuriuose paliečiama Klaipėdos reikalai. Viename tų straipsnių paminėta labai reikšmingas dalykas, kuris mums Amerikos lietuviams vertėtų įsitėmyti. Europa esanti susidomėjus ir atydžiai seka vokiečių žygius atgaut "netektų" žemių. Kurioj vietoj jie pirmiausia bandys įvyknti "putča"? Neabejotinai — Klaipėdoj. New York Times" paaiškina kodėl:

"Anglija ir Prancūzija pradeda rimčiau žiurėti į galimybę kokio nors perversmo Klaipėdoj, kuri Rusija numatė jau pereitam gruodžio mėn. Lenkija priešinga vokiečių užsimojimams Austrijoj ir Dancige, bet Klaipėdos reikale ji eina išvien su Vokietija, nes Varšuva vis dar tebesvajoja pasigrobti likusią Lietuvos dalį. Prieš šitą stiprią Vokietijos-Lenkijos kombinaciją stovi tik viena Rusija, nes Prancūzija ir Čekoslovakija yra pertoli ir nedaug užinteresuotos atsitikime, jei dalykas išslystų iš diplomatų rankų ir prasidėtų karo žygiai."

Kaip matome, Lenkija sulošusi keletą kartų Judošiaus rolę dar neišmoko naujos ir bando kartoti seną. Jos slapta sutartis su Vokietija buvo nukreipta prieš Lietuvą ir dabar Pilsudskis su Hitleriu laukia progos pradėti savo karingą maršą į rytus. Jie abu, matyt, užmiršo skaudžias pamokas iš istorijos ir nebeprisimena daugelio pavyzdžių, kur militariniai avantiuristai užbaigė savo dienas apvlti ir nužeminti. Užkariauti Lietuvą šiandien nėra sunku. Jos pasieniai nėra apstatyti tvirtovėmis arba milijoninėm armijom; Jos gyventojai trokšta taikos ir ramybės. Bet savo nepriklausomybę jie brangina gal daugiau už kitus ir apie tai pasaulis jau žino. Puolimas ant Lietuvos pasiliktų istorijoj kriminaliu žygiu už kurį tom dviem šalim tektų kada nors atsakyti.

TYRINĖS IŠ KUR ATSIRADO DEPRESIJA

Šiomis dienomis Suvienytų Valstijų Senatas išrinko specialę komisiją, kurios uždavinys bus ieškoti depresijos arba blogų laikų priežasties ir jei galima rasti būdas kaip nuo jos atsikratyti. Kaip nebutų nuostabu, bet iki šiam laikui dar niekas tikrai nežino kas pagimdė šį krizį. Penki metai skurdo ir bedarbės dar nenušvietė viso klausimo. Pati valdžia griebiasi vieno, griebiasi kito, bet biznis kaip gulėjo taip ir guli ligonio patale.

Pradžioj krizo, 1929 metais, buvo speliota, kad didžiausiu kaltininku yra spekuliacija ir Wall Street, kur bankieriai savo machinacijoms vos neprivedė viso krašto prie finansinio bankruto. Kiek vėliau ekonomistai rado, jog visų blogybių priežastim yra auksas, suplaukęs į New Yorką ir Paryžių. Kuomet kitos šalys neturi aukso, jos negali palaikyti prekybos su užsieniais. Bet dabar ir šitas aiškinimas atpuolė, nes auksas, tas didysis kaltininkas, jau seniai uždarytas kalėjime, o blogi laikai tebesitęsia.

Panašiai atsitiko ir su kitomis teorijomis, kurias iškėlė įvairūs specialstai. Jos pasirodė netinkamos ir paviršutinės. Tokiu būdu svarbiausi gyvenimo problema pasilieka neišrišta. Nors valdžios griebiasi visokių priemonių; naudoja šimtus receptų ir vaistų, bet kol kas jie suteikia tik laikinas stimuliacijas. Biznis jauičiasi geriau, bet toli gražu nėra normalus.

Naujas Senato bandymas surasti tikrą depresijos priežastį vargiai ar bus pasekmingas. Tyrinėjimai užsitęs metus, o gal ir daugiau. Bus prirašyta galybės raportų ir pasiulymų, bet ar jie turės kokios ypatingos reikšmės, tai kitas klausimas.

Depresija panaši audrai, kuri kyla staiga ir nenumatytai. Priežaščių jai yra daug. Ieškojimai ir spėliojimai kas pagimdė ir kas atnešė blogus laikus, būtų buvę vietoj keturi metai atgal. Dabar reikalinga tik akcijos. Turint dešimti milionų bedarbių svarbiausiu klausimu turėtų būti ne iš kur ir kaip jie atsirado, bet kokiu būdu rasti tiem milionam pelningą užsiėmimą.

APIE "TĖVYNĖS" UŽMETIMUS IR PROPAGANDOS BIURĄ

Polemizuoti su "Tėvyne" neturime didelio noro, nes gerai žinom jos padėtį ir suvaržymą. SLA. organas yra dabar tarp kujo ir priekalo. Gyvenimo aplinkybės verčia jį ginti tas ypatas, arba mintis, kurios net kenksmingos pačiam susivienijimui ir priešingai — SLA. organas kartais turi pasmerkti tuos, kurie tik gina minėtą organizaciją.

Vėliausiam savo num. "Tėvynė" kritikuoja ir pasmerkia mus už tai, kad tulą laiką atgal mes pastebėjom, jog Bagočiaus propagandos biuras, užlaikomas SLA. pinigais sėja neapykantą prieš kitokių nuomonių narius. Pasak "Tėvynės", tai esą nepamatuoti priekaištai.

Pažiurėkim kaip ištikro yra. Mes esam matę ir turime nemažai propagandos raštų, kurie pagaminti ir išsiuntinėti SLA. prezidento p. Bagočiaus ofise. Tuose laiškuose niekuom nenusikaltę veikėjai iškoliojami ir įžeidžiami. Pav. vienas SLA. 6-to apskr. valdybos narys apšauktas kaipo "mėšlyne išauklėtas..."; kiti pravardžiuojami apgavikais, sukčiais ir pan. Toki literatura būna prirengta specialio sekretoriaus, kuri užlaiko susivienijimas ir moka, rodos, 15 dol. į sąvaitę. Popieris, "stempai" irgi SLA. Pagaliau ir iškalbingas laiškų autorius priduos bylą už savo darbą. Jeigu p. "Tėvynės" redaktoriui reikalinga pavyzdžių, mes jam mielu noru galim priduoti. Tuomet gal ir jam bus aiškiau, kodėl mes protestuojam prieš tokį naudojimą prezidento ofiso nešvarios propagandos tikslams.

Iškeldami tą aikštėn savo spaudoj, kurios dar nekontroliuoja socialistų-bolševikų blokas, mes nemanom esą nusikaltę SLA.

ALTS REIKALAI

VAJAUS REZULTATAI

Sandaros nauji nariai ir skaitytojai:

Mrs. A. Macenas
K. Drulis
K. Zuikis
O. Dokšienė
Mrs. M. Markelunas
J. Petrauskas
W. Petroff
A. Bastis
K. Lukšis
A. G. Yatužienė
T. Valašinas
S. Egounis
P. Kulinauskas

Valstijos turi pointų

Massachusetts	69
Illinois	52
Pennsylvania	23
Wisconsin	13
New York	8
Michigan	5
New Jersey	3
Connecticut	2
Ohio	1
Indiana	1
Įvairios vals.	16
Viso	213

AR GALI BUTI PRANCUZIJOJE DIKTATURA?

Flandeno ir Erijo atsakymai

Prancūzų laikraštis "Petit Journal" padarė savo skaitytojų tarpe tokią ankietą:

Ką tamsta norėtum matyti Prancūzijos diktatorium?"

Keliolika tūkstančių "P. J." skaitytojų atsiuntė atsakymus į ankietoje pastatytą klausimą. Ką gi jie siūlo į Prancūzijos diktatorius.

Daugiausia balsų gavo maršalas Petenas, Lavalis ir Doumergas. Toliau eina Flandenas ir Erijo.

"Petit Journal" bendradarbiui pavyko pasikalbėti su kai kuriais "kandidatais į diktatorius" ir tą pasikalbėjimą jis įdėjo savo laikrašty.

Flandenas stebisi: — Nejaugi "Petit Journal" 15000 skaitytojų gali manyti, kad aš būdamas liberalu vieną gražią dieną galėčiau pasmaugti laisvę?

— Jie tur būt mano, kad, jei jau šiais sunkiais laikais diktatūra būtų neišvengiama, tai geriausiu diktatorium būtų tas žmogus, kuris mažiau, kaip kiti, smaugtų lasvę?

— Diktatura neturi laipsnių, — pareiškė Flandenas. — Tikėkit, būdamas vyriausybės galva, aš neturiu laiko svajoti apie diktttūrą. Aš jau ne kartą buvau pareiškęs savo nuomonę del mūsų demokratinės tvarkos ir nieko naujo pridurti negaliu. Aš žinau tik vieną gerą diktaturą. Tai yra pasitikėjimo diktaturą.

Erijo pareiškė: — Mūsų dienomis diktatura — mados tema. Bet yra nerimta svajoti apie diktaturą Prancūzijoje. Diktatura — tai senas šlamštas, kuri traukia iš senienų spintos.

Respublikoniškos įstaigos pakėlė sunkią naštą karų. Jei respublikai buvo lemta žūti, tai ji žūtų karo metu. Bet to neatsitiko. Atvirkščiai despotizmo tvarkos suiro karo metu. Prancūzija jau turėjo diktatūras, kurios buvo jos nelaime.

30,000 NACIŲ VYRŲ Į RYTPRUSIUS

Vokietijos nacių darbo vadovybė nuolat į Rytprūsius gabena jaunų vyrų būrius iš viso Vokietijos krašto, kurie priskiriami prie ūkininkų ir vadinami landhelferiais. Šitokių landhelferių pereitais metais į Rytprūsius atgabenta 16 su viršum tūkstančių. Šių metų pradžioje būsią atgabenta dar apie 15 tūkstančių vyrų. Šie vyrai, kad ir dirbdami pas ūkininkus, nuolat renkasi į specialius susirinkimus, daro karinius pratimus ir apskritai savo tarpe palaiko karišką drausmę. Juo didesnis tokių militarizuotų "landhelferių" gabenamas Lietuvos pasienio linkui yra kažkaip įtartinas, nes Rytprūsių ūkininkai jų kratosi ir priima tik įgrasinti.

Panaikinkime Vaidų Versmę

Jungtinių Valstijų Amerikos lietuvių didžiausi ir besąžiniškiausi vaidai vežiasi, lyginai iš kokio ugniakalnio, tai iš musų didžiausios tautinės organizacijos. Berods, iki šiol, tie visi vaidai bei šmeižtai buvo savo laiku atremti ir kaikurie vaidininkai apraminti; tačiau toki kivirčiai daug yra materialiai ir moraliai pakenkę šitai organizacijai. Bet rytojaus laikai nežinomi, tamsūs, todėl būtų labai praktiška idant pasiruošti rytojui taip, kad tą laiką ir spėkas, ką dabar išaikvojame naminiams vaidams, galėtume sunaudoti naudingiems, konstruktyviems tikslams, kai kad kultūrai, tėvynės paramai ekonomiškai, apsaugai Klaipėdos ir išlaisvinimui Vilnijos. O kad turėti liuosas rankas ir imtis aukščiau minėtiems kilniems darbams, tai visu pirmiausia, mes privalome savo tautines organizacijas padaryti šimtą nuošimčių tautiškomis — privalome apvalyti nuo tarptautinio elemento įtekmės bei vadovystės privilegijų. Gana patiems savo apgaudinėti su "bendro fronto" idėja.

Šiaip kalbėdamas aš turiu mintyje Susivienijimą Lietuvių Amerikoje organizaciją. Šita mūsų didžiausioji organizacija išeivijoje, deja, nuo pat savo gimtos dienos nėra liuosa nuo vidurinių priešų, vardu internacionalistų. Pirmiausioji kova buvo su rymiškiais katalikais, kurie tautiniai silpnai susipratę. Vėliau grumėmes su socialistais; dar vėliau reikėjo apraminti komunistus. Dabargi, ir vėl turime įtemptą kovą su socialistais, nes perdaug mes praeityje užsitikėjome jųjų tautiškumui, ir leidome naudotis tautiečių privilegijomis. Na, tai viena karti pamoka. Tegul bus paskutinė lekcija.

Viso blogiausia tai tas, kad tarptautystės išpažintojai pateko į SLA. vadovystę, nes šitas sudaro abejonę apie pačios organizacijos pastovų lietuviškumą, ir daugumą, ypatingai čia gimusių jaunuolių, šalinasi nuo SLA.

Tačiau, nepaisant to viso, šita organizacija laipsniškai auga ir finansiškai stiprėja; bet nėra mažiausios abejonės, jeigu SLA. butų liuosa nuo ištautėlių vadovystės, tai dar sparčiau augtų ir progresuotų link sau pasibrėžtųjų tikslų.

Reikia pripažinti, kad toks griežtumas, kai kad apribavimas tuliems nariams, labai nemaloniai atrodo, bet kitaip ir būti negali, nes šios gadynės apystovos prie to griežtai verčia. Tai viena, o antra, reikia atsižvelgti ir ant to, kad SLA. yra šimto nuošimčių tautiška organizacija, tad, kaipo tokia, tai ir privalo buti šimtą nuošimčių lietuvių tautiečių organizacija, bet ne visų tų, kurie tiktai lietuviškai kalba, o dirba del internacionalo. Dabar, nedaugiau negu tei singa, tai privalo visi tarptautinio upo elementai pasiganėdinti vien tiktai su patariamuoju balsu, bet anaiptol neturėt tiesą sprendžiamojo balso; ir neturėti tiesą užimti bile kurią administracijinę vietą.

SLA. seimai ir valdybų rinkimai privalo atsibūti vieną sykį į dešimtį metų — ne tankiau. Tokia metoda duotų vadams geresnę progą patarnauti organizacijai, nes per ilgesnį laiką šį tą išmiktų praktiškumo, ką sunaudotų organinzacijos labui.

Taip greitai, kaip greitai internacionalistai neturės sprendžiamąjį balsą ir privilegiją užimti valdininkų vietas, tada jie neturės nė reikalo kelti vaidus, o nė beprasmei, besąžiniškai šmeižti visus tuos, kurie vadovaus šiai organizacijai — vaidai savaime išnyks, nes ta versmė, iš kurios vaidai kyla, bus uždaryta.

Dabar yra laikas SLA. nariams rimtai šitą dalyką apsvarstyti, o businčiame seime užkirsti kelią tarptautiniams elementams, kelti vaidus ir plėsti melagystes adresu SLA.

J. Smulkutis.

UŽSIENIO LIETUVIŲ METRAŠTIS

Draugija Užsienio Lietuviams Remti Kaune jau atidavė spaudai visais atžvilgiais įdomią knygą — metraštį "Pasaulio Lietuviai". Pranešdamas apie tai užsienio lietuviams, noriu pažymėti, kad man teko susipažinti su įvairiais straipsniais, skiriamais tai knygai ir drąsiai galiu pasakyti, kad įdomesnės ir svarbesnės knygos, kurioje būtų taip plačiai gvildenami visi klausimai, liečią užsienio lietuvių gyvenimą, dar neturėjome. Sveikintinas yra žygis, kuriuo rodomos rimtos pastangos susirūpinti Lietuvos išeivių būkle ir rimtai gvildenti jų gyvenimo ir kovos problemas.

Toje p. P. Rusecko knygutėje, kurios turinys jau žinomas užsienio laikraščių skaitytojams iš mano rašinių, buvo lyg ir pranešta, kad Lietuvoje yra gyvas susidomėjimas užsienio lietuvių gyvenimu. Dabar leidžiamas metraštis yra platus ir visapusiškas dalykas. Čia gvildenami įvairūs klausimai, ieškoma būdų jiems rišti, kalbama apie išeivijos santykius su tėvyne, apie jų priaugančios kartos likimą, apie išeivių kolonizavimo galimumus, apie jų kovą už išsilaikymą ir kultūrą.

Metraštis 'Pasaulio Lietuviai' bus knygos formate, apie 300 puslapių. Jį redeguoja DULR. sekretorius p. Ruseckas. Ji bus gražiai iliustruota. Išėjus iš spaudos, knygos kaina bus 6 lt. Iš anksto užsiprenumeravusieji gali ją gauti už tris litus 50c. Užsakymus ir prenumeratą reikia siųsti Draugijai Užsienio Lietuviams Remti Kaune.

Metraštyje bus sekantie skyriai:

1. Bendras Skyrius, kur liečiami bendri musų išeivijos klausimai: DULR. uždaviniai; Dariaus ir Girėno užsienio lietuvių dieną; viso pasaulio lietuvių kongresas ir sąjunga; ekskursijos Lietuvoje; laikraštis užs. lietuviams.

2. Žiemių Amerika: Amerikos lietuviai ir jų tautinė sąmonė; Amerikos lietuvių kultūros darbai; pirmosios amerikiečių gentkartės problemos; Amerikos lietuvių legijonas; Amerikos lietuvių jaunimas; Amerikos Lietuvių Susivienijimas; SLRKA.; Amerikos lietuvių socialistų ir komunistų organizacijos; Tėvynės Mylėtojų Draugija; Amerikos lietuvių vaidmuo kovose už Lietuvos Nepriklausomybę; Kanados lietuviai.

3. Pietų Amerika: Brazilija; Brazilijos lietuvių kultūrinė veikla; Lietuvė Brazilijoje; Lietuviai Urugvajuje; Argentinos lietuvių namai; Argentinos lietuvių veikla.

4. Afrika, Azija, Okeanija: Pietų Afrika; Azijos ir Okeanijos lietuviai.

5. Eurazija: Lietuviai SSSR.; Mintys apie užsienio lietuvius.

6. Vakarų Europa: Anglijos lietuviai; Prancuzijos lietuvių kova tautiškumui išlaikyti; Ispanijos lietuviai; Prūsų lietuviai; Vokietijos lietuviai; susirinkimininkai ir lietuviškumas Prusų Lietuvoje; Lenkijos lietuviai; Varšuvos lietuviai.

7. Pabaltijo Valstybės: Suomijos lietuviai; Estijos lietuviai; Latvijos lietuviai iki Did. Karo; Latvijos lietuviai dabar.

8. Kolonzacija: Kolonizacijos galimybės britų imperijoje; lietuvių kolonizacijos galimumai Argentinoje; Tukumo provincija kolonijos atžvilgiu; prie lietuvių kolonijos problemos Brazilijoje.

9. Akademinis skyrius: Akademinis DULR skyrius; užsienio lietuvių studentija; Amerikos Lietuvių Institutas.

10. Informacijos: Pilietybės ir turto įsigijimas Lietuvoje; emigrantams įstatų bei taisyklių ištraukos; Amerbiuro informacijos atvykstantiems Lietuvon; Užsienio lietuvių laikraščiai; bibografija apie užs. lietuvius; Lietuvos pasiuntinybių ir konsulatų adresai; SLA pildomoji taryba ir kuopos; SLRKA. centras ir kuopos; Chicagos ir New Yorko lietuvių organizacijos ir kt.

Viršuje suminėtus straipsnius parupino geriausi Lietuvos publicistai, susipažinę su Lietuvos išeivijos problemomis, butent: Alseika, Abraitis, Babickas, Balutis, Daugžvardas, Daukantas, Gaurilius, Gavėnas, Gineitis, Jankus, Janulaitis, Jatulis, Jurgėla, Jurgelionis, Kalvaitis, Kasakaitis, Kemėšis, Mačiulis, Majienė, Mankus, Orenevskis, Oller, Pakštas, Paluikis, Palekaitis, Pažėra, Puskunigis, Račkauskas, Romeris, Ruseckas, Rondomanskis, Ryželis, Skipitis, Seveinis, Sruoga, Sužiedėlis, Šalčius, Šalna, Vabalas, Vairas, Variakojis, Žmuidzinas ir kt.

Šitą DULR. leidinį turėtų svei kinti visi, kam tiktai rūpi Lietuvos išeivių gyvenimas. Neabejoju, kad užsienio spauda malonės paraginti savo skaitytojus užsisakyti knygą ir tuo padės D. U. L. R. toliau dirbti savo naudingą ir kilnų darbą.

—Karolis Vairas.

RADIO

Pirmyn choras, "Kornevilio Varpai", įdomūs patarimai ir įvertinanti skelbimai įdomino Progress Furniture krautuvės radio klausytojus. Buvo malonu girdėt dainuojant šiuos gabius Pirmyn choro narius: Anelę Salaveičikiutę-Steponavičienę, A. Grigoniutę, A. Trilikaitę, S. ir E. Rimkaites, V. Tarutį, Frank Jakavičių, D. Kezes ir daugelį kitų choro narių, kurių vardus neteko sužinot. Visos dainos buvo ištraukos iš "Kornevilio Varpų" ir gana gerai skambėjo.

Adv. K. Gugis pateikė daug rimtų patarimų. O programo vedėjas, Jonas Romanas, kaip ir visada pateikė įdomių skelbimų apie šios krautuvės biznio eigą.

—Jostra.

RIMBAS

MĖNESINIS KRITIKOS IR SATYROS ŽURNALAS

Jis visiems lygiai kerta. Jame rasi daug linksmų ir juokingų raštų ir dainų. Prenumerata metams $1.00. Pavienis numeris 10c. Prisiųsk 10 centų, gausi vieną numerį pamatymui.

"RIMBAS"

131 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Sveikatos Skyrius

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiuri
Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija.

Plaučių Įdegimo Sezonas Jau Čia

Rašo DR. I. E. Makaras, gydytojas ir chirurgas, Chicogo, Ill.

Su šaltos žiemos sezonu mes susilaukiam plaučių įdegimo, pneumonijos laikotarpio, kuomet ši liga daugiausia praplinta. Skaičius susirgimų bei mirčių visados esti gana aukštas. Gi dažniausia priežastis esti nepaisymas arba neprižiurėjimas taip vadinamo ir visiems gerai žinomo šalčio.

Asmuo sergąs šitokiu šalčių nustoja nemažai atsparumo, kuris taip labai reikalingas apsisaugojimui nuo įvairių apsikrėtimų. Pas žmones sergančius šiais užsitęsusiais šalčiais randasi daugybė pavojingų bakterijų gerklėje, burnoje, koserėje ir plaučių trūbelėse. Kaip greitai atsparumas, išsilaikymas prieš ligas gerokai sumenkėja, tai tos bakterijos neišpasakytai greitai dauginasi paskleisdamos nuodus po visą kūną, o ypatingai apnyksta plaučius pagamindamos juose įdegimą. Kaipo pasėka pastarojo, plaučių oro ląstelės prisipildo užnuodytu skysčiu, oras į tokius plaučius nebegali įsigauti ir štai žmogus jau nebejuokais suserga plaučių įdegimu, pneumonija, kurios išgydymą niekas negali užtikrinti.

Svarbiausios priežastys silpninančios žmogaus kūną, jo atsparumą, yra sekamos: pasikartojantis šaltis, perdidelis naudojimas svaiginančių gėrimų, suteršto oro kvėpavimas, peršildymas kambarių, persivalgymas ypač mėsos ir ikaušinių, sudrėkimas kojų, per menkas apsirengimas esant šaltame ore, stoka išsimankštinimo, kepenų ir inkstų ligos ir tt. Žodžiu sakant, visa tai, kas veda prie kūno nusilpnėjimo, veda prie pneumonijos. Kad išvengus plaučių įdegimo, mažai valgyk mėsos, daug valgyk vaisių ir daržovių, gerk daug vandens, pieno ir šiaip jau visokių skysčių, netingėk prasimankštyti, jei užsiėmimas to nepagamina ir pakankamai išsimiegok gerai išvėdintame kambaryje. Maistas turi būti balansuotas. Yra įrodinančiai pastebėta, kad žmonės gauna maisto pašalpą iš valdžios, labai retai serga pneumonija, nes jų maistas veik visados esti tinkamai subalansuotas, kas žymiai gelbsti palaikyti kūną geroje sveikatoje.

Plaučių įdegimo ligonys nereikalingi daug vaistų. Patyrusi slaugė, kuri ligonį reikiamai prižiuri kas minutę, nepalyginamai daugiau jam naudos teikia, negu kad parašymas 4-5 bonkų vaistų su kiekvienu gydytojo atsilankymu. Vaistai, reikia pasakyti, turi savo svarbą, bet tik tuomet, kada jie vartojami tinkamai ir laiku. Ši liga yra limpama, apkrečiama, ir todėl ligonis turi būti atskirtas nuo sveikųjų, kad pastarieji neapsikrėstų.

PITTSBURGH, PA.

Kas mums labiausiai reikia atlikti 1935 metais?

Reikia pabaigti rinkliavą — $5,000 Lietuvių Kambario įsteigimui Pittsburgho Universitete.

Kiek dar reikia surinkti, kad butų pabaigta?

Apie 3000 dolerių.

Kiek yra lietuvių Jungtinėse Valstijose? 500,00, gal daugiau.

Po kiek išpultų ant ypatos, kad tą sumą, 5000 dol. sudėjus?

Po vieną centą.

Ar prisidėjai su savo centu? Jeigu ne, tai dabar laikas ne tik savo centą pridėti, bet ir iš savo draugų ir pažįstamų išreikalauti. Nė vienas tos mažos sumos nepasiges, o kuomet bus daugelio dedama, tai darbas bus greit baigtas.

Kas aukauja to kambario įrengimui? Visi lietuviai, o ypatingai darbo žmonės, ta tautos dalis, kuri visas naštas pakelia. Ji duoda ir jos rankos nedreba duodant.

Ar biznieriai ir profesionalai duoda tam tikslui? Taip. Yra dalis jų, kurie gausiai be prašymo duoda. Bet kiti dar tik žada. Ir jie duos. Bet tas dvigubai duoda, kuris duoda tada, kada labiausiai reikia.

Ar draugijos aukauja? Kaikurios aukauja; parengimus padaro, pelną paskiria kambario naudai. Bet kitos turbut laukia asmeniško paraginimo, kurį komitetas del laiko stokos neišgali atlikti.

Iš kurių draugijų reikia tikėtis aukų tam kambariui įrengti?

1. Iš kiekvienos Susivienijimo Liet. Amerikoj kuopos.
2. Iš kiekvienos Rymo Katalikų Sus. kuopos.
3. Iš kiekvienos Amerikos Lietuvių Taut. Sandaros kuopos.
4. Iš kiekvienos tautininkų org. kuopos.
5. Iš Vaizbos Buto ir Ekonominio Centro.
6. Iš — Spulkos, Bufrainės ir lietuvių banko.
7. Iš Lietuvių mokyklos.
8. Iš kiekvienos parapijos, bažnytinio choro ir draugijos.
9. Iš kiekvienos pašalpinės draugijos.
10. Iš kiekvienos biznierių ir profesionalų grupės.
11. Iš kiekvienos moterų draugijos ir kliubo.
12. Iš kiekvienos jaunuolių ir studentų grupės.
13. Iš kiekvieno kliubo, choro ir teatrališko ratelio.

Kokiu tikslu yra įvardytos draugijų rūšys? Tikslas yra toks: kad šitas įvardijimas butų lyg viešas, visuomeniškas, oficiališkas pakvietimas visų lietuviškų spėkų prie šio darbo.

Kas pagelbsti ir dar turėtų daugiau pagelbėti Kambario Fondo Komitetui? Musų visi redaktoriai, laikraščiai ir visi jų bendradarbiai, visi agitatoriai, organizatoriai, komitetai ir kiekviens apsišvietęs lietuvis ir lietuvė.

Naujų Metų rezeliucija tebunie:

"Prižadu pagelbėti Liet. Kambario Fondo Komitetui surinkti reikalingą sumą pinigų įrengimui kambario Pittsburgho Universitete 1935 metais".

Mano specialė rezoliucija: Jei gu Naujoj Anglijoj bent 10 organizacijų atsilieps, kviesdamos mane aplankyti jų kolonijas su prakalbomis, tikslu — supažindinti su idėja ir reikalu lietuvių kambario, rengiamo Pitt. Universitete, tai pabaigoje vasario mėnesio apsiimu tokį maršrutą atlikti tenai.

.....Dr. Johana T. Baltrušaitienė,
L. K. Fondo Kom. narė.

Aukas siųsdami rašykite čekį vardu: Lithuanian Memorial Room Fund, o siųskite: V. Zamblauskas, 31 Minooka St. Pittsburgh (10) Pa.

LKFK, Spaudos Kom.

Philadelphia, Pa.

Dėmesiui philadelphijiečių ir apielinkės lietuvių.

Brangūs viegenčiai! Jus žinote, kad 16-tas vasaris, diena paskelbimo Lietuvos Nepriklausomybės akto ir mirties musų patrijarcho, daktaro Jono Basanavičiaus sukaktuvės artinas — pasitikim jas prideramai. Susirinkime visi vakare, 16-tą vasario Šv. Jurgio svetainėj, ties Salmon ir Venango gatvių ir tinkamai paminėkime tą laiką, kada Lietuvos Tautos pirmoji vyriausybė — Taryba paskelbė Vilniuje Lietuvos Nepriklausomybės aktą, o praslinkus keliems metams, tame gi pačiame Vilniuje ir toje pat dienoje — 16-tą Vasario apleido šį pasaulį garbingiausias musų tėvynainis-didvyris, daktaras Jonas Basanavičius, kuris visą amžių darbavos kuouoliausiai vien tik labui musų brangos tėvynės — Lietuvos. Prie to gi, kartu savo atsilankymu, pagerbkime ir vyskupą Matulionį, kuris tą dieną — šeštadieny, 16 d. vasario, netik kad viešės Philadelphijoj, bet dalyvaus ir Šv. Jurgio svet., Lietuvos nepriklausomybės akto paskelbimo paminėjimo iškilmėje; vyskupas Matulionis pasakys ir atatinkamą prakalbą.

Šį iškilmingą vakarą ruošia Philadelphijos Lietuvių Krikščionių sąryšys. Programa šio iškilmingo vakaro bus įvairi ir turininga — bus prakalbos, muzika, dainos ir kiti gražus dalykėliai bei mėgstančiam jauninmui pasišokti. Tad visi, kurie priskaitote save prie kilnios lietuvių tautos šeimos sūnų ir dukrų, meldžiame — malonėkite atsilankyti į tąjį reikšmingą ir iškilmingą ruošimą vakarą. Prasidės lygiai pusę po septynių.

Už Reng. kom. pasirašo:
Kazys Vidikauskas
Kazys Dryža.

Garv, Indiana

PUIKUS SLA. VAKARAS

Jaunoji Birutė pildė programą; kalbėjo SLA. išd. adv. K. Gugis ir "Sandaros Red. M. Vaidyla.

Pereitam sekmadieny Gary, Ind. vietinė SLA. kuopa turėjo puikų vakarą. Programas susidėjo iš šokių ir kalbų — šoko dalis Jaunosios Birutės šokėjų grupės: Aldona Vaišviliutė, Stella Petkunaitė, Valerija Slažiutė, Vida Budrikiutė, Elena Vienažinskaitė, Aldona Zubavičiutė, Ona Petkunaitė ir Algirdas Valinskas. Pianu skambino visiems šokėjams p-lė Josephine Schultz. Po šokių programo, sekė kalbos, kalbėjo SLA. išd. K. Gugis ir "Sandaros" red. M. Vaidyla. Vietos lietuviams buvo didelė naujiena matyti Jaunąją Birutę ir visiems gerai patiko ir žada dar pakviesti ir kitą kartą. Taipgi, jeigu teks proga birutiečiams ten vykti kitą kartą, jų nuvažiuos daug daugiau ir paruoš platesnį ir įdomesnį programą, susidedantį iš šokių ir dainų.

Šia proga tenka pasakyti, jog Gary lietuviai moka surengti didelius ir pavyzdingus vakarus. Už tai tenka kredito vietos veikėjams. Prie surengimo šio pavyzdingo vakaro, kiek teko patirti, daugiausiai darbavosi p. Vaitkus, p. Greikis, p. Kuchas ir visa eilė kitų veikėjų, kurių vardų neteko sužinoti.

Antras pastebėtinas dalykas, tai gariečių neapsakomas draugiškumas. Apart tų visų vaišių svetainėj, dar ponai Vaitkai suteikė puikią vakarienę, chicagiečiams, savo namuose. Chicagiečiai ponams Vaitkams yra labai dėkingi už vaišes.

Iš pasikalbėjimų teko patirti, jog šioje kolonijoje randasi daug lietuvių, didžiumoje patrijotinio nusistatymo. Tiesa, yra ir internacionalistų. Pasireiškė jog ten yra gera dirva ir patriotinio pobūdžio organizacijom, kaip tai SLA. ir Sandarai. Turint šias organizacijas, pasireikštų ir gyvesnis veikimas. Chicagiečiai prigelbėtų Gary lietuviams, o gariečiai chicagiečiams ir tautinis bei kulturinis darbas būtų daug našesnis. Ir aš neabejoju, jog toks bendradarbiavimas pasireikš trumpoj ateity, nes gariečiai pasižadėjo įstoti į SLA. 6-tą apskritį ir vėliaus žada sutverti Sandaros kuopą.

Dar žodis tenka tarti ir apie šios kolonijos jaunimą, kurio yra gan skaitlingai. Jo buvo susirinkusio apie pora šimtų jaunų vaikinų ir merginų, kurie gražiai linksminos iki vėlyvo vakaro. Pastebėtina, kad čia augęs jaunimas susitelkęs į būrį visi gražiai lietuviškai dainuoja. Tai yra pavyzdingas jaunimas ir malonus apsireiškimas. —Rep.

CLEVELAND, O.

Ką mums lietuviams reiškia 16 diena Vasario

1935 metais, Vasario 16 d. su kanka 17 metų, kaip musų tėvynė Lietuva tapo Nepriklausoma. Tas 17 metų laikotarpis prabėgo labai greitai. Rodos, visai neseniai perbėgo žinia visą pasaulį, kad Lietuva tapo laisva. Bet žiurint atgal jau 17 metų praėjo. Delko laikas taip nenubodo? Delto, kad nuo to laiko esame laisva tauta, jaučiamės, kad lietuvis aukštas žmogus, gėrimės savo garsia kalba; didžiuojamės savo istoriška tauta.

Nuo to laiko viso pasaulio lietuviai pamini, kaipo didelę šventę, Vasario 16 dieną. Mes lietuviai jaučiamės taip kaip ir kitos tautos, kurios jau seniau yra išsiliuosavusios iš bile kokios vergijos. Mums Amerikos lietuviams ta diena turėtų būti tiek svarbi, kiek yra musų broliams ir sesutėms senoj tėvynėj gyvenantiems. Nors mes ir išsisklaidę po visą pasaulį, bet vistiek žinome ir norime buti tikrais lietuviais.

Minėdami Lietuvos Nepriklausomybės šventę, mes niekuomet negalėsim užmiršti ir musų sostinės Vilniaus ir lenkų valdoma me krašte lietuvių, kurie šiandiena nėšą Lenkijos jungą. Visuose parengimuose, visuose mitinguose, išneškim rezoliucijas, smerkim lenkus grobikus, kurie išplėšė lietuvių širdį Vilnių ir laiko apie trečdalį Lietuvos žemių ir ten kankina musų brolius ir seseris lietuvius.

Jokie teismai, jokie argumentai negali užginčyti, kad Vilniaus nepriklauso lietuviams. Kalbant apie Vilnių ir kiečiau lietuvio širdy kraujas verda. Patys lenkai žino, kad Vilnius yra Lietuvos širdis, lietuvių statytas ir daug prakaito išlieta, ir taip pat ir ašaromis ir krauju apšlakstytas per šešius šimtus metų. Jame plėtėsi lietuvių kultūra bei jos turtas. Vilnius yra neatskiriama Lietuvos dalis. Anskčiau ar vėliau Vilnius ir visas Vilniaus kraštas turės grįžti prie Lietuvos, nežiurint to, kad Lenkija yra daug galingesnė už Lietuvą ir turi didesnę armiją.

Bet šiais metais minėdami Lietuvos Neprikl. šventę, mes turime neužmiršti ir kitą labai lietuvių tautai svarbų klausimą, tai yra, kito Lietuvos krašto, Klaipėdos. Taip pat turime išnešti rezoliucijas ir pasiųsti Vokietijai, kadangi mums yra labai aišku, kaip Vokietija nori pasielgti su lietuviais.

Mes žinome, kad mūsų tėvynė Lietuva yra maža šalis, ir Lietuvoje nėra didelis skaičius gyventojų ir jiem yra sunku su bile tauta kariauti. Bet mums gyvenant svetimose šalyse rūpi Lietuvos likimas tiek kiek ir Lietuvos lietuviams ir musų pareiga jiems su viskuo padėti ir visuose jiems gelbėti.

Pas mus, Clevelande Neprkl. diena bus minima vasario 10 d. ir visi vietiniai ir apielinkių lietuviai yra kviečiami dalyvauti. Bus gerų kalbėtojų, geras muzikalis programas už visai mažą įžangą. Viskas bus Lietuvių salėj ir Kultūros daržely — 2-rą val. po pietų daržely, o 5 val. — svetainėj. —Jonas Jarus.

TRUMPOS ŽINIOS

— Gruodžio 15 d. iš Vilniaus krašto sugrįžo žinomas Lietuvos poetas Liudas Gira, kuris pasakoja apie istorinę Vilniaus Katedrą. Jis buvęs jos viduje. Esą iš bažnyčios viskas išnešta, tik karališkoji koplyčia stovi neliesta. Katedros mūras bent keliose vietose pertrukęs nuo lubų iki grindų. Vilniečiai bijo, kad Katedra visai nesugriūtų, nes kaip dabar paaiškėjo, ji pastatyta visai drėgnoje vietoje. Galutinis Vilniaus istorinės Katedros remontas bus baigtas tik 1936 metais. —Tsb.

— Neseniai Kauno archikatedroje bazilikoje prasidėjo vidaus apšildymo įrengimo darbai. Prieš didįjį altorių buvo atluptos grindys, po kuriomis darbininkai rado daug žmonių kaulų. Be to, rasta į žemę įkastų medžių, bet jie visai supuvę. Manoma, kad jie žemėn buvo sukasti prieš 500 metų, kada statė Katedrą. Kada buvo palaidoti tie žmonės po aktedros grindimis, tuo tarpu žinių nėra. Ligšiol dar bininkai iškasė 9 žmonių kaukuoles. —Tsb.

Savininkai

Dvi-Flačių
Bungalow
Residencijų

KAIP PADARYTI
Šiltesnius namus žiemą
Vėsesnius namus vasarą
EKONOMIŠKAI

Jusų Gaso Kompanija dabar siulo automatišką gaso šilumą taipgi insuliaciją jusų stogo su sąlyga per penkius metus išmokėti lengvomis ratomis.

Šis kombinacijos siulymas suteiks jum:

Žemesnės apšildymo bilos žiemą.
Iki 15 laipsniu vėsiau vasarą.

Sužinokite ką šis siulymas reiškia jusų namuose. Be obligacijų. Prisiuskite šį kuponą arba telefonuokit Wabash 6000.

THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY
122 S. Michigan Ave., Chicago
Prašau prisiųst man visas smulkmenas apie jusų "roof insulation" pasiulymą.
Vardas .....
Adresas .....
Miestas .....

Gas Heating Division
THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY

Nepaprastai Įvairus ir Didelis

KONCERTAS

RENGIA

JAUNOJI BIRUTĖ

Ned. Vasario-Feb., 24d., 1935

Chicagos Lietuvių Auditorijoj
3133 SOUTH HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Pradžia 5 val. vakare. Įžanga Iškalno 40c.; Prie Durų 50 centų.

Bus gražus ir įvairus dainų ir šokių programas. Po programo bus puikūs šokiai prie geros orchestros.

Jaunieji birutiečiai visur ir visuomet šauniai pasirodo — sužavi publiką savomis dainomis ir šokiais ir todėl netenka abejoti, kad jie tai padarys ir dabar. Taigi visi rengkimės juos pamatyti pilname gražume. Tėmykit platesnius pranešimus apie programo sudėti ir jo smulkmenas.

— RENGĖJAI.

Chicagoje

JAUNOSIOS BIRUTĖS KONCERTAS IR ŠOKIAI

Laikas greit bėga ir ne nepajusime, kaip sulauksime vasario 24 dienos; tos dienos, kada Jaunoji Birutė žavės mus visus savo gražiais šokiais ir dainomis. Manau, jau sekančioje laidoje bus galima maždaug paduoti ir programo sąstatą.

Šiuom tarpu galima pasakyti, kad ruošos darbas eina visu smarkumu. Koncerto rengimo komisijos pirmininkas ponas F. Bastis praneša, jog jau apie 400 tikietų yra parduota ir, jis mano, kad dar tiek parsiduosią iki koncerto, jau nekalbant, kiek parsiduos salėj. Mat, perkant iškalno, tikietas 40 centų, o prie durų bus 50c. Delto tai norintieji dalyvauti tame koncerte, stengiasi gauti tikietus iš kalno ir sutaupyti pinigų.

Tai taip progresuoja abelnas prisirengimas prie šio iškilmingo vakaro — Jaunosios Birutės KONCERTO. —Rep.

SVARBUS GOLFININKŲ SUSIRINKIMAS

Kadangi jau pavasaris artinasi ir golfininkai tvarkosi savo visus įrankius ir diena iš dienos laukia, kada galės išeiti į laukus pamušti "kiaulikę", tai Golfo Sąjungos valdyba šaukia savo narių susirinkimą, kuriame bus sutvarkyta golfo turnamentai ateinančiai vasarai ir aptarti kiti šios sąjugos reikalai. Taigi visi nariai malonėkite susirinkti ir atsivesti naujų narių prirašyti.

Susirinkimas įvyksta trečiadieny, vasario 6 d., Sandaros svetainėj, 814 W. 33rd St., Chicago, Ill. Golfininkai, nepamirškite! Dr. G. I. Bložis, sekr.

SANDAROS 25 KUOPOS SUSIRINKIMAS

Trečiadieny, vasario 13 dieną įvyks Sandaros 25-tos kuopos susirinkimas Sandaros svetainėj, 814 W. 33rd St. Šis susirinkimas svarbus ne vien delto, kad yra svarbių reikalų, bet jame bus ir paskaita. Todėl visi nariai dalyvaukite. — Valdyba.

SUGRĮŽO IŠ LIETUVOS A. D. KAULAKIS

Lietuvoj viešėjo septynis mėnesius. Žmona paliko tenai iki pavasario

Staiga, be specialio pranešimo net artimiems savo draugams, grįžo iš Lietuvos žinomas visiem darbuotojas p. A. D. Kaulakis.

Jis čia atvyko su bizniu. Žada rodyti pagamintas Lietuvoj filmas, kurios esančios labai įdomios. P-no Kaulakio žmona Regina mano pasilikti Prienuose iki pavasario.

Ponui Kaulakiui Lietuva patiko. Ten jis turėjo kaip mes sakome "gerus laikus". Budamas Amerikoj jis lankysis su savo kalbamaisiais paveikslais po visas kolonijas.

SANDAROS 25 KUOPOS VAKARĖLIS JAU NEBETOLI.

Dažnai pasitaiko, kad musų gerieji draugai susitikę klausia, kodėl Sandaros 25 kp. nieko nerengia. Juk ji kitados surengdavo labai gražių, draugiškų vakarėlių, į kurius kiekvienam yra begalo malonu atsilankyti ir pasilinksminti.

Dabar tenka pasakyti, kad toks vakarėlis įvyksta vasario 16 dieną, Sandaros svetainėj. Šiame vakare mes paminėsime ir Lietuvos nepriklausomybės šventę. Taigi visi sandariečiai ir draugai dalyvaukite.

—Rengėjai.

UŽBAIGĖ AUKŠ. MOKYKLĄ

P-LĖ JOSEPHINE ALEKSA

Panelė Josephine Aleksiutė, dukrelė žymių vietos biznierių ir visuomenės darbuotų Josephinos ir Juozo Aleksų, gimė balandžio 25 dieną, 1919, Chicago, Ill. Paaugus, pradžioje lankė parapijinę mokyklą, o vėliau persikėlė į Armour, kurią ir baigė 1931 metais.

Aukštesnė: lankė metus Šv. Kozimiero akademiją, Metus Parker High School ir metus ir pusę Englewood High School, kurią laimingai baigė, su gerais pažymiais, sausio 31 dieną, 1935 metais.

Užbaigus šią aukštesnę mokyklą, p-lė Josephine mano toliau tęsti mokslą, greičiausiai įstos į Chicagos uninversitetą. Tačiau šiuom tarpu ji dar nėra galutinai nusprendusi kokią mokslo šaką specializuos.

Bet čia dar neviskas. Panelė Josephine ne vien, kad ji eidavis 16 metus užbaigė aukštesnę mokyklą, ji yra gana toli pažengusi muzikoj — skambina pianą, kurio ji mokinosi Bethoveeno Konservatorijoj ir dabar lanko American Conservatary of Music. Apart to, ji yra gera šokėja ir nekarta Chicagos lietuviams ją teko matyti įvairiuose parengimuose. Šokių ji mokinosi pas Margerie Bissert ir Nicholas Tsoukalas.

Taigi, suglaudus tą visą į kruvą, mes matome panelę Josephiną turinčią nepaprastų gabumų, kuomet ji galėjo atlikti keturių metų darbą į tris ir pusę High School ir tuom pačiu laiku dar mokinosi šokt ir pianą skambinti. Tas visas josios pastangas įvertindami, jos tėveliai jai ruošia gražų "Graduation" pokilį, kuris įvyksta sekantį šeštadienį. Nuo savęs aš linkiu panelei Josephinai gero pasisekimo ir tolimesnėse studijose ir laimingai pasiekti savo užsibrėžtą tikslą.

Užklausus Josephinos, ar ji, užbaigus šią mokyklą, nemanan ti apsivesti. Gautas atsakymas: "neturiu dabar laiko apie tai golvoti..."

Smagu, kad musų lietuvių vaikai pasižymi mokylose, ką yra padariusi ir Josephine, ir kad savo laiką neleidžia veltui. Ne mažesnis džiaugsmas ir tėvams, kurių vaikai pasižymi ne blogu, o geru. —Draugas.

SLA. 6-TO APSK. KONFERENCIJA BUVO LABAI PASEKMINGA

Dalyvavo virš 60 delegatų. Išrinkta valdyba 1935 metams.

Pereitam sekmadieny, sausio 27 d., Sandaros svet. įvyko metinė SLA. 6-to apskričio konferencija, kuri sutraukė didelį būrį atstovų ir svečių. Konferenciją atidarant kalbėjo: M. Vaidyla, Dr. K. Drangelis, Dr. A. Zimontas, adv. J. Grišius ir adv. K. Gugis.

Kuopų delegatų atsilankė virš 60. Socialistų grupės rezoliucija suvaržyti spaudą buvo atmesta. Didžiuma delegatų taipgi išsirėškė prieš pakėlimą mokesnių.

Valdyba šiems metams išrinkta sekanti — pirm. A. Zalatorius; vice-pirm. K. P. Deveikis; sekr. J. Čiliauskas; ižd. p. Bartkus; org. M. Vaidyla; marš. P. Juozapavičius. Po konferencijos buvo vaišės. Koresp.

ŽINOMAS VEIKŠJAS J. LOCAITIS JAU SVEIKSTA

Besikeičiant Chicagos orui daugelis nesijaučia gerai ir net buvo priversti atsigulti į lovą.

Taip atsitiko ir su musų veikėju p. J. Locaičiu, 1800 W. St. Pašaukus telefonu, jis atsiliepė, jog ištisa savaitė kaip serga šalčiu, bet tikisi neužilgo nugalėti ligą. Sekančiam antradieny žada atvykti Sandaron svarbiam reikalui.

TOWN OF LAKE

Pakvietimas į Jaunosios Birutės šokius

Nepaprastai linksmius šokius rengia Town of Lake Jaunoji Birutė, subatoj, Vasario 9 dieną, Unity kliubo svetainėj, 4558 S. Marshfield Ave. Įžanga tik 25 centai. Prašome visų atsilankyti.

Come one, come all

To the dance given by Town of Lake Jaunoji Birutė, at the Unity Ballroom, 4558 S. Marshfield Ave., Saturday, February 9th, 7:30 P. M. Admission only 25 cents. Excellent music. Everybody from everywhere are invited. — S. L.

UŽBAIGĖ MOKYKLĄ

P-LĖ V. POWELL BUDRICK

Ši panelė — Veda Powell Budrick, sausio 31 dieną š. m., laimingai užbaigė pradinę mokyklą — Marquette School. Ji gimė kovo 29 dieną, 1922 metais, Chicagoj. Reiškia, eidama 13-tus metus užbaigė pradinę mokyklą ir dabar įstojo į Harper High School.

Veda, kaip matome, yra dar janutė mergaitė. Ji gerai pasižymėjo mokykloj. Tuom pačiu ji mokinosi piano ir šokių. Ji yra viena iš toliau pažengusių Jaunosios Birutės šokėjų grupėj — pasižymi akrobatikoj ir abelnai. Ją galima pamatyti veik kiekviename parengime — tai grupėje, tai duete ir panašiai.

Linkime panelei Vedai sekmingai žengti pirmyn savo studijavimo metu. —Dėdė.

APŠVIETIEČIŲ PRELEKCIJŲ VAKARAS LABAI GERAI PAVYKO

Seredos vakare Apšvietietės buvo surengę prelekcijų vakarą. Vakaras neapsakomai gerai pavyko. Moterų ir merginų prisirinko pilnutėlė Sandaros svetainė. Prelegentu buvo draugijos daktaras kvotėjas, Dr. Stasys Naikelis.

Kadangi Dr. Naikelis yra specialistas moterų ligų, taigi ir temą kalbėti buvo pasirinkęs iš savo specialybės, butent "Moterų Ligos". Jis dėstė net apie šešias skirtingas ligas, kurios tankiai pasirodo moterų bei merginų gyvenime. Kad geriau būtų suprantama nekurios vietos kūne kur tos įvairios ligos tankiausia apsireiškia, Dr. Naikelis buvo atsivežęs anatomiškų paveikslų pieštų per p. Kačerauską. Prelegentas savo kalba ant tiek moteris ir merginas užinteresavo, kad nors jis kalbėjo suvirš dvi valandas, bet tas laikas jom išrodė kaip kokia penkiolika minutų. Visų veiduose buvo matytis didžiausias pasitenkinimas prelegento aiškiu dėstymu tokių painių ligų.

Po prelekcijos Dr. Naikelis atsąkinėjo ant moterų klausimų. Moterys davė jam daug užklausimų apie įvairius dalykus, liečiančius jų sveikatą. Visoms mandagiai ir nuosekliai prelegentas atsakinėjo. Šie užklausinėjimai tęsėsi net valandą ir pusę. Po viskam moterys išreiškė savo didelį patenkinimą ir dėkingumą prelegentui dideliu aplodismentu, kurio Dr. Naikelis labai užsitarnavo už tokią vykusią prelekciją.

Apšvietietėms priklauso didelis pagyrimas už surengimą tokių pamokinančių prelekcijų. Iš moterų buvo girdėtis didelis pageidavimas, kad netolimoj ateity ir vėl būtų surengta kita prelekcija, nes mūs dabartiniam painiam ir skubiam gyvenime yra didelis reikalas moterims ir merginoms žinoti daugiau apie savo sveikatą ir kaip ją palaikyti, o ligai atsitikus, kaip pažinti jos simptomus, kad galima būt kuogreičiausia kreiptis pas gydytoją del pagelbos kol dar liga nėra nuėjus į jau nepagydomą padėtį. —Klausytoja.

DAR APIE CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJĄ

Kaip kad jau buvo minėta pirmiaus, Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktoriai susiorganizavo ir sutvėrė asociaciją; tuo pačiu laiku pakeisdami "Graboriaus" vardą į "Laidotuvių Direktorius". Taigi, ši asociacija dabar legališkai ir gyvuoja. Sakau, legališkai, nes, mes jau turime "Charterį" ir konstituciją, sulig kurios įstatų visi nariai ir turės prisilaikyti.

Tikslas šios asociacijos yra palaikymas draugiškų santykių tarpe savęs ir pakelti šią profesiją į aukštesnį laipsnį, kaip darbu, taip ir pasielgimu.

Antras tikslas šios organizacijos, duoti žmonėms geresnį patarnavimą, ypač tiems, kurie gyvena toliaus nuo lietuviais apgyventų kolonijų — suteikiant koplyčias pas savo narius, ar jeigu tokios arti nesiranda, bus surasta pas svetimtautį. Taigi, pašaukus bile kurį šios asociacijos narį, nereikės patiems rūpintis su šiuo ar kitu reikalu.

Narių vardai šios asociacijos bus sugrupuoti į vieną didelę špaltą, pažymint tik vardą, antrašą ir telefoną.

Toji permaina, kaip "Graboriaus" vardo, taip ir apgarsinimo, bus atlikta greitu laiku — visuose Chicagos laikraščiuose.

Kaslink garsinimo į programus bei kitokiais būdais, — nutarta visai nesigarsinti, nes tas sukelia tik kivirčius tarpe narių, o po antra apleidus su apgarsinimu vieną ar kitą draugystę, bei šiaip kokį parengimą — susidaro pasipiktinimas iš rengėjų pusės.

Taipgi, tarp kit ko, buvo iškeltas klausimas, kas link pastatymo "kvietkų ženklo" (Door Crape) prie koplyčios durų, — ženklinant, kad čia randasi pašarvotas kūnas mirusiojo.

Visi buvo tos nuomonės, kad "ženklas" prię koplyčios durų, nėra geras paprotys, nes veik visos kitos tautos to nedaro, ir net daro pasityčiojimus iš mūsų papročių. Žinoma, tą dalyką mes paliekame spręsti visuomenei — jeigu jie pageidaus to "ženklo", tai ir toliau bus pildomas jų noras.

J. Lulevičius, Koresp.

VAKARIENĖ SU PROGRAMU

L. M. Dr-ja "Apšvieta" rengia 28 metų sukaktuvių draugijos gyvavimo vakarienę su programu. Kaip kiekvienais metais, taip ir šiais metais žada atžymėti sukaktuves su įvairiu programu ir gera vakariene. Nors gana sunkūs laikai atsiliepia ant mūs visų, tai šiems sunkiems laikams pritaikyta ir įžanga, — iš kalno perkant tikietą 50c., o prie durų bus 60c. Vakarienė bus Vasario 17 dieną, pradžia 5 val. vak., Hollywood svet., 2417 W. 43rd St., arti Western Ave.

Tame vakare bus priimamos naujos narės nuo 16 iki 30 metų įstojimas veltui, o nuo 30 iki 45 — 1 dol. Taigi gerbiamosios pasinaudokite šia proga ir prisirašykite prie virš minėtos draugijos. Organizacijos mum reikalingos; organizuotai galima visados galima daugiau nuveikti, negu pavieniais.

—A. M—nė.

RADIO

Gražus radio programas žavėjo Klausytojus

Praeito antradienio vakare buvo tikrai malonu pasiklausyti gražaus ir įdomaus lietuviško programo, kuris buvo perduotas iš stoties WGES. per pastangas Peoples Rakandų krautuvių. Šį sykį labai sutartinai dainavo "Peoples Parlor" kvartetas ir buvo pasirinkę smagių kompozicijų bei liaudies dainelių. Taipgi duetas, Mrs. Siuris ir K. Sabonis, gana šauniai išpildė, Atėjo bernelis, Pociaus komp. Prie to, Kastas Sabonis dainavo solo "Mudu vienu", Sarpaliaus. Tai ištikrųjų šį dainelė tinka kiekvienam, ypatingai, kuomet būna taip gerai išpildyta.

Dr. V. Sedlinskas, D. D. S., kaipo narys iš A. L. Dr. Draugijos patėrkė gerų patarimų apie dantų užlaikymą bei programo vedėjas J. Krukas įdomino klausytojus su pranešimais, kas veikiama tarpe lietuvių visuomenės ir iš prekybos srities. Tad reikia pasakyti, kad ši valanda buvo visais žvilgsniais gerai prirengta ir išpildyta. —Z. A.

English "COLUMN"

THE J. B. J.

Today, this column will not convey to you the events that will take place or those that have taken place, but instead, it will contain the description of the active members in the JBJ. Club.

Blonde, petite, with classic features and twinkling eyes, is Stella. She's interested in dancing and hopes to become a professional some day. Also blonde, with a retrousse' nose that's really cute, is Aldona. Stella is her dancing partner and what a team they make! Aldona is interested, in fact, she's wild about swimming! We hope you become a famous diver some day.

Blue, longlashed eyes and an adorable smile, personifies Eileen. Always dressed sedately, she is one of the most popular girls, being recently elected president of the J. B. J.'s.

Brunette, clear complexioned and with a demure personality is Agnes, whose ambition was to be a nurse. How many hearts couldn't she capture? Anna, always with a ready smile, which is very admirable and attracts many a boy, is another pretty member.

Tall, nicely built and witha knack for wearing clothes, is blond Albina. Her passion is clothes, and she revels in them.

Jeanne, a brunette with a reddish tint, and oddly colored, alluring eyes, set in thick, long, black, fringed lashes, is immensely enthused in music. Right now she is taking lessons at a well known music conservatory.

Ann J. has many ardent admirers, because of her vivaciousness and on account of that color of her hair which is natural! It is a striking crop of platinum blonde hair.

Zita, rosy cheeked, and possessing a smile that reveals gorgeous white teeth when her red lips part, is a recent member whose cooperation is greatly admired and appreciated by all.

Cartwheels, bendbacks, and splits can be done better by no one as well as by our two youngest members, Annie and Helen.

Now that you have read the descriptions of the girls that make up the J. B. J.s' come around and meet — Sally.

PENDRADARBIAUKITE "SANDAROJE"

LIUDNOJE VALANDOJE PAŠAUKITE

PULLMAN 4151 — 10734 So. Michigan Ave.

REPUBLIC 3100 — 2506 West 63rd St.

J. J. Bagdonas

KUR TAUPUMAS REIKALINGAS, MES PALAIDOJAM

už $95

TEL. CALUMET 3277

J. J. Hartmanavičius

814 West 33rd St.

APDRADŽIA (Inšiurina) namus, biznius, rakandus, stiklus, automobilius ir visokį kitą turtą. Aprupina viską, kas paliečia apdraudą.

PADARO pirkimo, pardavimo, maino ir visokius kitus notarialius raštus.

PATARNAUJA prie pirkimo, pardavimo ir mainymo namų ir kitų nuosavybių.

PRIGELBSTI prie suradimo paskolų ant namų.

Trisdešimts metų patyrimo tuose reikaluose — užtikrina gerą patarnavimą.

GRABORIAI

Phone Lafayette 3572

J. Liulevicius

Graborius ir Balsamuotojas

Patarnauju Chicagoj ir apielinkės miestukuose.

Didelė graži Koplyčia pagrabams dykai.

4092 Archer Avenue, Chicago

Tel Yards 1138

Stanley P. Mažeika

LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams.

3319 So. Lituanica Ave.

Buv. Auburn Ave., Chicago.

ADVOKATAI

JOSEPH J GRISH

Lietuvis Advokatas

4631 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 2800

Rez. 6515 So. Rockwell St.
Rel. Republic 9723

OLIS ir VASALLE

ADVOKATAI

134 No. La Salle St., Suite 1308.
Chicago, Illinois.

Vakarais tik Subatomis

3252 So. Halsted Street

Tel. Calumet 6945

LIETUVIAI GYDYTOJAI
(Amerikos Liet. Daktarų Draugijos Nariai)

Tel. Republic 2266—Hemlock 2010

Dr. K. Drangelis

DENTISTAS

2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

Phone Canal 6122

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Ned. ir Seredoms pagal sutartį.
Rez.: 6628 So. Richmond St.
Tel. Republic 7868.

Dr. P. Z. Zalatoris

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytais
1 iki 3 val. po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

DR. STRIKOL'IS

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel: Boulevard 7820
Namų Tel: Prospect 1930

Phone Victory 2514

Dr. A. J. Zimontas

Seniausias Lietuvis

DENTISTAS

3252 South Halsted Street

Phone Grovehill 1595
Ofiso Valandos:
Nuo 9 iki 11 ryto; nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 7 iki 9 val. vakare.

DR. A. L. YUŠKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2422 West Marquette Road
Cor. 67th St. ir Artesian Ave.
CHICAGO, ILL.
Šeštadieny ir Trečiadieny po pietų pagal sutarima.

Phone Boulevard 7042

DR. C. Z. VEZEL'IS

DENTISTAS

4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 8 vakare
Seredoj pagal sutartį.

LIETUVIAI GYDYTOJAI

A. K. Rutkauskas, M. D.

4442 South Western Avenue

Tel. Lafayette 4146

Dr. Karl Nurkat

Gydomos Akių Ligos.

Akiniai pritaikomi atsakančiai.

Valandos nuo 9 ryto iki 8 vak.
Išskiriant semadienį.

2201 W. 22nd St.---Cermak Rd.
Telefonas Canal 6122.

Ofiso Tel. Boulevard 5913
Rez. Tel. Victory 2343

Dr. Bertash

756 W. 35th Street
Cor. of 35th and Halsted Sts.
Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-8:30
Nedėldieniais pagal sutartį